

Enheten för IT-politik
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm

Vår referens

Dnr

2015-06-04

Rebecca Källström

N2015/2228/ITP

Remissvar – Billigare utbyggnad av bredbandsnätet

Företagarna har fått möjlighet att svara på betänkande och vill lämna följande kommentarer.

Bakgrund

I denna promemoria lämnas förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/61/EU om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av höghastighetsnät för elektronisk kommunikation. Direktivet syftar till att sänka kostnaderna för utbyggnad av nät för såväl fast som trådlöst bredband. Detta genom att befintlig fysisk infrastruktur används för utbyggnad, genom en ökad samordning av bygg- och anläggningsprojekt och genom att byggnader utrustas med infrastruktur för att underlätta installation av bredband.

Regeringens mål är att nio av tio svenska hushåll och företag ska ha möjlighet att abonnera på bredband med en hastighet om 100 Mbit/s år 2020.

Andelen som har tillgång till så snabbt bredband ökar och var uppe i 61 procent i oktober 2014, enligt Post- och Telestyrelsen (PTS). Dock är skillnaderna stora om man tittar på läns- och kommunnivå. I Västerbottens län har 75-76 procent av invånarna tillgång till fiber och bredband på minst 100 Mbit/s. Motsvarande siffra i Kalmar och Dalarnas län inte ens är hälften så hög – 33 till 35 procent. Och i dalakommunen Malung-Sälen, som har ungefär 10.000 invånare, kan man endast tillgodose 3 procent av de boende med riktigt snabb uppkoppling.¹

Visionen ”Hela Sverige ska leva” kräver fungerande digital infrastruktur

Företagarna är överlag positiva till ansatsen i promemorian. Det grundar sig på att vi får tydliga indikationer från våra medlemmar (främst små företag med upp till 50 anställda) att en fungerande digital infrastruktur är en avgörande faktor för möjligheten att bedriva företag. Det bekräftas av PTS som menar att det finns en tydlig efterfrågan på såväl fast som mobilt bredband och ett växande behov av it-infrastruktur med hög överföringskapacitet.

---

¹ SVTs bredbands-granskning: <http://www.svt.se/nyheter/inrikes/stora-skillnader-i-snabbt-bredband-for-svenskar>

Precis som SVTs granskning visar så varierar tillgången till bredband stort över landet. Enligt Jordbruksverket har 60 procent av svenskarna snabbt bredband, men på landsbygden är siffran enbart 20 procent. När allt fler saknar fast telefoni är det extra oroande att den mobila bredbandstäckningen därtill är otillräcklig.

Vi vet att andelen som driver företag är större på landsbygden än i staden och att det finns en stor tillväxtvilja bland landsbygdsföretagare. En helt avgörande faktor för att realisera denna tillväxtpotential på landsbygden är i att skapa goda möjligheter för de småföretagare som bedriver verksamhet där. Eftersom 4 av 5 jobb skapas i de små företagen är de nyckeln till att förverkliga regeringens vision om att ”Hela Sverige ska leva” och målet att Sverige ska ha EUs lägsta arbetslöshet år 2020.

När Företagarna har undersökt betydelsen av bredbandsuppkoppling bland medlemsföretagen svarar 78 procent av landsbygdsföretagarna att bredbandsuppkoppling är mycket viktigt, att jämföra med 80 procent av företagare i städer.² Så skillnaden mellan stads- och landsbygdsföretagare är i princip obefintlig.

En anmärkningsvärd hög andelen av landsbygdsföretagarna (ca var tolfte företagare) upplever störningar i internetuppkopplingen fler än tio gånger i veckan. Det ska jämföras med enbart 3 procent av företagarna i städer. Frekvent återkommande störningar i bredbandsnätet skapar stora svårigheter för företagare på landsbygden. Det är en faktor som kan utgöra såväl en kostnadsökning som en konkurrensnackdel för landsbygdsföretagare. Vi har medlemmar som tvingast flytta verksamheten och förlägga den på en ort med fungerande uppkoppling, en åtgärd som givetvis inte alltid är möjlig beroende på företagets verksamhet- och som då istället kan leda till nedläggning.

För många landsbygdsföretagare är de geografiska avstånden till marknaden, tjänster och kunskap stor. Utbyggnaden av bredband och fiberoptik mildrar effekten av de geografiska avstånden och förutsättningarna för företag på landsbygden blir alltså bättre med utbyggt bredband och stabila uppkopplingar.

En annan viktig aspekt av fungerande internetuppkoppling är bygdens och orters attraktionskraft och företagens möjlighet till kompetensförsörjning. I Företagarnas Småföretagsbarometer uppger mer än vart femte företag att bristen på lämplig arbetskraft är det största tillväxthindret. En siffra som bekräftas av Tillväxtverket,³ där 23 procent av företagen uppger detta som tillväxthämmande. Genom att tillhandahålla god digital infrastruktur ökar en orts attraktionskraft för människor att flytta dit. På så sätt underlättar man indirekt företagets kompetensförsörjning, vilket är helt avgörande för att regeringens mål om EUs lägsta arbetslöshet år 2020.

Synpunkter på förslagen

Företagarna vill återigen understryka att vi överlag är positiva till initiativ som underlättar för företagare i hela landet att få tillgång till mobil eller fast uppkoppling. Om de nya lagförslagen i praktiken kommer innebära bättre utbyggt nät eller ej beror till syvende och sist på viljan att investera, eller annorlunda uttryckt att det finns en efterfrågan från slutanvändaren som gör det lönsamt att investera. Denna kostnadsaspekt av att bygga ut i gleset bofolkade delar av landet kvarstår även efter ett eventuellt införande av dessa lagförslag. Företagarna har tidigare framfört att tillgången till fast eller mobil uppkoppling i mångt och mycket kan anses vara en hygienfaktor för

² Företagarnas rapport: *Perspektiv på landsbygdsföretagande 2013*

³ Rapport: *Företagens villkor och verklighet 2014*

att bedriva företag idag. Därför borde beslutsfattarna överväga att staten tar över en större del av ansvaret för den digitala infrastrukturen. Huvudregeln ska givetvis även fortsättningsvis vara att offentliga aktörer inte ska bedriva kommersiell verksamhet i konkurrens med privata aktörer, då detta riskerar att snedvrider konkurrensen. Men i vissa fall kan det offentliga inslaget vara berättigat, t.ex. då allmänna intressen inte kan tillgodoses av marknadens aktörer, vilket vi ser en risk för när det gäller utbyggnad av digital infrastruktur i glest befolkade delar av landet. Eventuellt kan man tänka sig någon form av incitamentssystem för att utbyggnaden i glest befolkade delar av landet inte ska bli eftersatt. Detta tror vi kan underlätta att kommuner med liten folkmängd och glesa strukturer inte, som idag, missgynnas vid utbyggnad av digital infrastruktur.

I konsekvensanalysen skriver man att ”de som direkt berörs av den nya lagen kan delas in i kategorierna myndigheter, nättinnehavare, bredbandsutbyggare och fastighets- och byggnadsägare”. Det är något oklart exakt hur många och vilka företag som avses. Än mer oklart är hur den avgiftsfinansieringen – som föreslås för att täcka myndighetskostnader för informationspunkt, tvistlösning och tillsyn – ska fördelas samt vilken nivå det rör sig om. Man nämner att det bör vara de ca 300 företag som främjas av den nya lagstiftningen som ska betala. Vilka det avser mer exakt eller vad en ”skäligen” andel av kostnaden utgör framgår inte. Företagarna vill trots detta framhålla att det kan vara rimligt med avgiftsfinansiering om de företag som betalar anser att de får en god service eller tjänst i retur.

En framgångsfaktor för att den nya lagen ska leda till en ökad utbyggnadsgrad bedöms vara att det finns information tillgänglig som gör att bredbandsutbyggarna kan göra informerade val om var det finns möjligheter att sänka sina kostnader genom samordning och tillträde till fysisk infrastruktur. Den föreslagna informationspunkten bedöms kunna leda till att bredbandsutbyggarna i högre utsträckning kan göra sådana informerade val till en samlat lägre kostnad.

Slutsatsen vi drar är att det blir mycket viktigt att säkerställa att den myndighet som får uppdraget ges tillräckliga resurser och kompetens att genomföra förslagen med en hög kvalitet. Dessutom vill vi återigen framföra att beslutsfattarna borde se över möjligheten att ge staten ett större, och övergripande, avsnar för den digitala infrastrukturen. Allt för att säkerställa att privatpersoner och företag ska ha goda uppkopplingsmöjligheter, oavsett vilken kommun de väljer att bo och verka i.

Företagarna

Patrik Nilsson

Chef politik, analys och opinion

Rebecca Källström

Vice chefekonom